

Izhaja

vsak četrtek; ako je ta dan praznik, dan poprej.

Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 20 vinarjev od garmondvrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 4 krone (2 gld.)

Denar naj se pošilja pod napisom:

**Upravništvo „Mira“
v Celovcu.**

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XXII.

V Celovcu, 28. maja 1903.

Štev. 22.

„Nemško in slovansko delo.“

(Konec.)

Očita se nam nadalje posebno rado tudi, da smo tako zaostali na gospodarskem polju za Nemci. Kdo drugi pa je temu kriv, kakor vi Nemci sami. Kdo pa je podjarmil z ognjem in mečem svobodne naše pradede v imenu križa in — kulture? Kdo je prepregel krasne, nekdanje tako plodonosne naše dežele s celimi vrstami roparskih gradov in gradičev? Kako bi se potem mogli svobodno razvijati? Po eni strani topli so nas Turki, po drugi pa vi. Zadnje kaplje krvi, ki si jih je naš kmet še ohranil v boju s Turki, izsesavali so nam nemški plemenitaši. Solze nam zalijo oči, če prebiramo žalostno zgodovino našega naroda.

Ni ga ljudstva na tem svetu, ki bi moralo toliko zla in gorja pretrpeti, kot ga je naše. Koliko si vé še pripovedovati v raznih pripovedkah o groznih mukah, katere je moral naš narod pretrpeti od drugih sovragov! Žalost obide človeka, če potuje — postavimo — po kranjski deželi. Kamorkoli se obrne, povsod mu štrle iz visokih vrhov in nepristopnih krajev mrke grajske razvaline nasproti.

Kako malo svetovne, a kako mnogo skrite, žalostne zgodovine je v njih! Povsod naokolu izsesana, opustošena zemlja, na njej pa — berač-kmet v taki bedi, da se človeku srce krči same bolesti. — In slična usoda, kakor nas, doletela je tudi druge avstrijske Slované. Surova pest nemška nas je vpregla že zgodaj v jarem in nam postavila tujece za gospode, ki so lahko počenjali z nami Slovani, kar se jim je bilo zljubilo.

Nemci se tako radi bahajo, češ, da so oni ustanovitelji vseh mest in trgov na Avstrijskem. Za Boga, kako pa bi ne bili, ko pa so jih sami nemški cesarji, kralji in knezi na vse mogoče načine podpirali, jih ščitili in odklikovali s privilegiji. Kdo pa je slovanskega kmeta branil? Mar nemški baroni in knezi?!

Kaj še! Bil je v pravem pomenu besede brez vseh pravic (vogelfrei) izroččen svojim sovragom na milost in nemilost.

Velika hinavščina je torej, ako nam Slovonom očitajo, da smo se zanemarili na gospodarskem polju.

Svetovali bi zato našim ljubeznivim kulturo-noscem, da malo bolj študirajo nemške razmere po

tridesetletni vojski. Nemške dežele še daleko niso bile tako opustošene, kot so bile postavim slovenske po turških navalih; a dočim se tako velik narod, kot je nemški, nad 200 let ni mogel opomoči, zahteva se od nas, ki smo bili vendar še do leta 1848. takorekoč pravi sužnji v lastnem domu, da moramo kar čez noč dosepati v vsakem oziru Nemce.

Še večja pa je njih zaslepljenost, ali bolje rečeno hudobnost, ko nam naravnost odrekajo, da nimamo nobenega zmisla in nobenih zmožnosti za gospodarski napredek! Nas bi prav zelo veselilo, ko bi Nemci tudi dejansko hoteli igrati ulogo ptičja noja. Žalibog pa tega ne storé. Dokaz zato nam je ljuti besni boj, ki so ga začeli vojevati zadnji čas sèm Nemci na vseh koncih in krajih zoper nas. Jasno je, da bi se ne vznemirjali, ko bi mi bili v resnici taki duraki, kot nas slikajo po svojih listih. Slovan vstaja, gre na dan in to jih navdaja s strahom in trepetom za svoj obstanek. Na vseh poljih prosvete je dokazal Slovan zadnja desetletja svojo zmožnost in resnost. Dočim so severni naši bratje, Čehi, — postavimo — davno, davno, kar se tiče leposlovja in umetnosti, prekosili nemške sodeželane, tekmujejo danes z njimi tudi že na gospodarskem polju in sicer z največjim uspehom. Češki uradniki in inženjerji se niso le proslavili v svoji ožji domovini, temveč so znani širom sveta po svojem uravnanelem talentu, po svoji bistroumnosti in pogumnosti.

Pa tudi nam Slovencem se ni treba več skrivati pred svetom. Vkljub svojim skromnim gmotnim sredstvom smo dosegli na gospodarskem polju že marsikak lep uspeh. V tem oziru se posebno odlikujejo naši primorski bratje. V dokaz slovenske žilavosti in pridnosti nam je lahko tudi naša metropola — bela Ljubljana. V kako žalostnem, zanemarjenem, srednjeveškem stanju so jo zapustili „Kultur“-Nemci Slovencem in kako lepo in času primerno se je razvila pod slovensko trobojnico!

Na desetine nemških mest po Avstriji, na čelu jim seveda prenapeto-nacionalni Gradec, pa hirajo in so zabredla po lastni krivdi vkljub „deutschen Fleiss und Energie“ in vkljub državnim podporam v največje dolgove.

Trdno upamo, da bomo Slovenci dosegli na gospodarskem polju še večje uspehe, ko se bo razširila enkrat narodna zavest med vse sloje našega prebivalstva. Koliko trgovcev živi po Trstu, v

Gradcu in po drugih mestih, ki so kot revni, preprosti Slovenci s svojo vztrajnostjo in pridnostjo dospeli do ogromnega imetja in so sedaj, ko so že davno pozabili na svoj revni narod, najmogočnejši stebri nemštva in italijanstva. (Naj se le kdo potruži in pregleda graško „adresno knjigo“, se bo začudil, ko bo našel ondi notri nad — tri četrte slovenskih imen med trgovci.)

H koncu našega premišljevanja pobavimo se še nekoliko z neko trditvijo „Tagespošte“. Očita nam Slovanom, da je tudi naša narodna nestrpnost kriva, da Avstrija ne more napredovati. Oho! Le počasi, gospóda! Saj tega menda sami ne verjamete. Kje pa moremo najti na svetu večje nestrpljivosti in večjega peklenkega sovraštva do vsega tujega, posebno pa slovanskega, kakor v nemško-nacionalnem in vsenemškem taboru.

Nemci sami nikakor ne taje, da nam hočejo ugrabiti narodnost in ni še dolgo temu, kar je celjski župan sam priznal v Brežicah, da ga silno veselí, da prodirajo spodnještajerski nemškutarji. Sedaj se pa drznejo taisti Nemci trditi, da smo mi — nestrpneži! Človek mora istinito dvojiti, da je ostalo nemškim zagrizencem še kaj pameti v glavi.

Kak krik in vik so zagnali Nemci, ko se je odločila Badenijeva vlada dati Čehom nekoliko zjamčenih jim narodnih pravic. Ves svet se je zgražal nad zverinskim početjem novošegnih divjakov v državnem zboru. Kaj jim je bil mar § 14, kaj delovanje ljudskega zastopstva, kaj ves napredek države. Vse je moralo iti v zrak in to samo, ker je krona sama poskusila varovati enakopravnost svojih podložnikov. Ko pa so pozneje Čehi iz resnične samoobrambe obstruirali, pitali so jih z nestrpneži, ki hladnokrvno žrtvujejo za sklado leče državne koristi!! Dan za dnevom odmevajo sedaj po mešanih čeških okrajih klici: „Proč s češkimi uradniki!“ Nad tem se pa nobeden Nемец ne zgraža, da biva po čistoslovanskih okrajih tako ogromno število trdo-nemških uradnikov, ki še ljudskega jezika ne razumé.

Če napade druhal pijanih nemških dijakov v Gradcu slovanske visokošolce v kavarni in se ti drznejo — braniti svojo kožo, je to nečuvna slovanska nesramnost. Če pa oklofutata dva „karnijolca“ pri belem dnevu na ulici v Ljubljani slovanskega tehnikarja in slovenski listi to početje ob-

PODLISTEK.

V viharju življenja.

Srečna sta bila.

On je bil kurjač v veliki tovarni, pameten, priden in pripraven delavec. Vsi so ga imeli radi v tovarni.

Prislužen denar je prinesel vselej domov; bil je zelo srečen; v gostilno je šel malokdaj, in ako je bilo ob nedeljah popoludne lepo vreme, je šel s svojo Marijo in malim štiriletnim Slavkom na vrt kake gostilne, in tam so vživali nedeljski počitek v prijetnem zabavanju.

Ne strast, tiha, toda odkritosrčna ljubezen je bila, ki je združila oba, njega in njegovo Marijo. In nista se mogla kesati, živela sta v srečnem zakonu; in potem, ko sta dobila še malega Slavka — ah, to je bilo veselje! Kako srečnega se je čutil, ko se je vrnil zvečer domov in ga je čakala njegova Marija z malim detetom v naročju že pred vrati.

In ona je znala napraviti Karolu njegov dom prijeten. Vse je bilo snažno in čisto po kuhinji in po sobi, bele preproge so krasile okna, majhne blazinice, preoblečene z belim platnom, so ležale med okni.

In ko je po večerji postavila njegova Marija vrček mrzlega piva na mizo in prinesla še pipo s tobakom, se vsedla potlej z malim Slavkom k mizi in ga vprašala, ter ji je potem on pravil vsakovrstne novice — tedaj se je čutil popolnoma srečnega in zadovoljnega.

In vendar je prišlo drugače.

Tovarniški delavci so stavkali, zahtevali so večje plačilo, pa osem ur dela; njih zahteve niso bile krivične, to je spoznal tudi posestnik tovarne sam. Pripravljen je bil, pogoditi se z njimi in jim dovoliti kar mogoče veliko. Da bi preprečil razpor med delavci, je ukazal tudi onim delavcem, ki niso hoteli stavkati, naj pusté delo. „Nekaj dni bo tako“, jim je dejal, „potem se bomo že zedinili in delo se bo spet lahko pričelo.“

Pogajanje je šlo od rok. Gospodar in delavci so bili polni dobrih upov; stavka je bila mirna, dokler ni prišel neki voditelj delavstva iz daljnega mesta. Sklicjal je delavski shod in na tem shodu je govoril dolg govor: in kako je znal govoriti o sedanjih sužnjih, o delavcih, ki so živali, kako je znal popisovati pohotno življenje delodajalcev, kako slikati bedo delavcev! Vedno in vedno so se razlegali glasni klici pritrjevanja v dvorani; vedno bolj vroče je bilo notri — in vedno hujši je bil govornik in vedno bolj vroče glave delavcev.

Tudi Karol je bil med njimi. Pravzaprav je prišel k shodu samo zato, da bi se drugi delavci ne jezili; pa mnogo je že čul o govorniku, da hoče delavcem dobro.

In prišel je semkaj tudi on. Boječe in skrbno ga je prosila njegova Marija: „Ne pij, Karol! In ko bo shoda konec, kaj ne, da boš prišel takoj domov, kaj ne da, dragi moj Karol?! In gotovo ji je obljubil, da bo.

In vendar je pil; tako vroče je bilo v dvorani — in potem govor! Vedno bolj mu je bil všeč; kaj takega še ni slišal. Dà, sedaj so se mu

odprle oči, tako je torej — in Karol je bil vedno med prvimi, ki je pričel ploskati.

In ko je bil shod zaključen, ni šel domov, z drugimi je šel na cesto, kjer so vpili in razgrajali. Peli so neko social-demokratsko pesem. Palice v rokah, klobuke potlačene na oči, prsi razgaljene, obrazov puhtelih jeze, divjih oči — grozovit pogled je bil na te može! In Karol je bil med prvimi.

Taki so se podali na glavni trg pred hišo gospodarjevo. Tam je stopil eden izmed najbolj divjih na hišne stopnice in jel gospoda zmirljati in preklinjati z besedami, ki ni, da bi si jih upal človek zapisati. —

Izprva mrmanje med množico — besede so vžgale že itak razbrzdane duhove — nato posamezni klici: „Dol z njim!“ — „Razbijte mu okna!“

In že je zašepetalo eno steklo, kmalu — kar toča se je vsula po poslopju!

In tudi Karol je metal. Na svojo Marijo je pozabil, vedno je mislil besede govornikove: „Izrabiti vas hočejo popolnoma v svojo korist, živina ste, pa ne ljudje!“ In besno je vrgel kamen za kamnom v hišo.

Čuj! — V stranski ulici — znamenje s trobento — koraki vojakov — sedaj so zavili krog opla — cela kompanija z nasajenimi bajoneti. Trenutek smrtna tišina — potem se jame vsipati kamenje na vojaštvo.

In sedaj — prvi strel! Izprožil je neki delavec. „Stoj!“ Puške in patroni zarožljajo. „Ogenj!“ Prednji delavci cepajo kot muhe. — Kri. Divja besnost se loti delavcev, planejo nad vojake in hud boj se vname — palice z bajoneti.

sodijo, javkajo Nemci, da ščuvajo slovensko prebivalstvo zoper nemško! Občine velikih nemških mest, kakor n. pr. Gradec, sprejemajo le rojene Nemce v svojo službo in poudarjajo to določeno tudi v dotičnih inseratih. Če se pa slovenski listi potegujejo, da dobi skromno službico v Ljubljani sin slovenske matere, je to — smešna narodna nestrpnost!

Ako si najamejo Čehi na Dunaju, največjem češkem mestu, z ogromnimi stroški gledališče, da praznujejo v njem povsem mirno in dostojno jubilej znanstvenega društva, a jih Nemci na nesramen način napadejo in žalijo, je to zopet dokaz slovenske nesramnosti in sijajen vzgled nemškega junaštva. Ako pa bo mogoče (??) slovenska večina kranjskega deželnega odbora odrekla nemškemu turnarjem brezplačno uporabo deželnega gledališča v vsenemške namene, bo to prav gotovo dokaz — „einer ekelhaften Gehässigkeit gegenüber den Deutschen!“ . . .

Čudna so pač pota nemške „previdnosti“! A potolažimo se. Slovanski mlini meljejo počasi, toda — sigurno!
„Domovina.“

Občni zbor Gospodarske zadruge v Sinčivasi.

(Konec.)

A zadruge imajo višji namen, kot le v trenutku zvišati cene; one imajo prvi namen, pridobiti združenim kmetom oblast čez žitne cene. Zakaj imamo tako slabe cene? Ker jih ne določuje tisti, ki je žito pridelal, marveč ljudje, ki imajo le eno željo, žito kolikor mogoče po ceni kupiti: veletržci. Velika trgovina dela cene; ne bomo trdili da ta trgovina ljudi odira, ne, veletržec zasluži pri vagonu počez 30 kron; krivi niso veliki trgovci, kriv je kmečki stan, ker se do zdaj ni branil, ker je pustil, da so drugi jedli njegov kruh, ko je on sam stal ves sestradan zraven.

Učenjaki so sicer že pričeli v ti zadevi delati v kmetsko korist. Profesor Ruhland izdaja list „Getreidemarkt“, v katerem poroča o žitni trgovini in o žitnih cenah vsega sveta. Stopil je v zvezo z učenjaki drugih držav v Ameriki, Indiji itd. in po poročilih teh nepristranskih poročevalcev skuša za bodočnost proračunati žitne cene. Le-ta poročila so zadonela kot zanesljiva; povedala so žitne cene za bodočnost bolj pravilno, kakor trgovina na borzi, ki sicer dostikrat tudi že za pol leta popred prodaja blago.

Učenjaki so torej na delu, a kmečki stan mora nastopati tudi sam, a se mora družiti v zadruge in mora vplivati na cene svojih pridelkov. Izgube, ki jih ima avstrijski kmet zdaj pri poljedelstvu, so strašno velike; zadnji „Mir“ jih je izračunal za Avstrijo in Ogorsko vkup.

Ker po drugi poti ne pridemo naprej, napravili smo zadruge, da za drugimi kmeti ne zaostanemo. Kar je bilo doslej škode, se bo poravnalo; ta škoda nam je bila cena pouka, vsak pouk stane denarja. Veliki prekupec je rekel, da ni mogoče tako podjetje voditi brez petletne izkušnje — zdaj pride peto leto delovanja, mi upamo, da smo si izkušnjo pridobili. Kar je pa najvažnejše: zadruge je dobila spretnega poslovodjo, gospoda, ki je zmo-

žen in je volje delati v prid naših gospodarjev. Dolžnost kmetov je, da s kupovanjem v njegovi prodajnici podpirajo svojega moža, ki od zadruge ne dobiva nobene plače. G. Novak, naš poslovodja ne bo prodajal blaga dražje kot je drugod. Po svoji legi poleg železnice in po vsi pravici je prodajnica tako oskrbljena, da mora vsakogar zadovoljiti.

Le po ti poti je mogoče polagoma nabrati si pripomočkov, da bo zadruge tudi na drugih straneh mogla delati ljudem v prid. Njeno delovanje mora biti po ceni, ona ne sme imeti velikih lastnih stroškov za oskrbnitvo, to je pa mogoče, če zadružniki, kolikor je mogoče, dajejo zaslužka ljubši svojim ljudem, kakor drugim.

Po poročilu gospoda blagajnika se je enoglasno prosil stari odbor, naj na svojem mestu ostane, in tako tudi bivše nadzornitvo. Posvetovalo se je potem tudi še, kako treba skladišče prezidati, da se dobi več prostora za prodajalnico.

Dopisi.

Za „Národno šolo“ v Velikovcu. V „Miru“ št. 4., 10. in 15. t. l. izkazani zneski v skupni svoti 717 K 14 v. in. odposlani so bili dne 8. aprila t. l. v korist velikovske šole družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. — V zgornji namen so darovali dalje: Čč. gg. Alojzij Mlinar, provizor v Št. Janžu v Rožni dolini, 4 K. Jakob Kindlman, župnik v Grebinskem Kloštru, 20 K. Reberski Ožbolt nabral v veseli družbi na godovanju g. Fr. Uranška v Dobrlivasi 14 K 50 v. in.; 7 K 50 v. in. pa daruje vesela družba v komendi na Reberci namesto venca na grob „národnega mrliča“. Oho! Saj še živi, ker ravnokar nam je poslal takoimenovani „národni mrlič“ 13 K, koje je nabral ob priliki birmovanja v Borovljah. Jožef Peterman, župnik na Otoku, 20 K. Pri č. g. Josipu Dobrovcu, provizorju v Mohličah, zbrana družba 12 kron. Hranilnica in posojilnica na Suhi 20 K. Ana Taler v Št. Rupertu pri Velikovcu 1 K. Duhovniki, zbrani pri č. g. župniku Jožefu Vintarju v Bilčovsu, 10 K. Skupaj 122 K. Lepa hvala! Zivelí nasledniki!

Beljak. (Slovensko omizje in drugo.) Kakor znano, je imelo slovensko omizje v Beljaku zadnji čas svoje večere v gostilni pri „Stadt Triest“. Ta gostilna pa je zdaj zaprta, ker je stari najemnik odšel, novega pa še ni. Do zdaj omizje še nima stalnega prostora in napravljiva potovalne večere. Zadnji terek smo se imeli pod streho slovenskega gostilničarja prav dobro. Slaba nam poje za prostor in treba bode misliti resno na lastni dom. Tako imajo nas Nemci radi, ako se kažemo Slovence. — V Beljaku gospodinje izključno rade jemljejo slovenske posle in slišal sem zadnjič, kako je neki višji uradnik, kateri sicer ni prijatelj Slovincem, rekel, da so njemu najljubši služkinje in kuharice iz slovenskih krajev, ker so še najbolj pridne in zveste. Ako ne marajo Slovencev drugači, naj tudi ne jemljejo slovenskih poslov; naš kmet jim bode zato gotovo hvaležen! Prav nesramno je govoril o Slovincih pred svojimi gosti najemnik „Hôtel Merana“, g. Mahaček. Ker so prej Nemci na njega pritisnili zaradi slovenskega omizja, pa dela zdaj z zmiranjem čez Slovence za-se reklamo. Mogoče mu bode to še neprijetno in osvetlili bomo to zadevo o svojem času.

Beljak. (Kaj je storil Lah!) V gostilni pri Kilerju je sedelo v nedeljo dne 17. t. m. zvečer več Lahonov, delavcev tukajšnjih opekarn, v drugi sobi pa tudi nekaj gostov iz mesta. Neki Lah, po imenu Francesco Marini, je uprizoril med

Tiho, komaj slišno se odzove: „Marija!“ —

Ona poklekne k njemu — grozen pogled — težek vzdih — krčevito ji stiska roke: „Ma-ri-ja odpu-sti, mo-li. — Zadnjikrat se vspne z vsem telesom kvišku — pade nazaj — mrtev — — —

Kdo je bil njegov morilec?

Smešničar.

* **Trden Slovenec.** Profesor razlaga dijakom, kašen razloček je med „noter“ in „notri“. Da bi jim to še bolj pojasnil, vpraša nekega dijaka: „Vi, kako bodete rekli, če bode kdo potrkal na vaših vratih?“ „Noter“, odgovori dijak. „Kako pa bi bilo napačno?“ „Herein“ bi bilo napačno“, odvrne pogumno dijak.

* **Pred sodnikom.** Sodnik zatožencu: „Vi morate pa pri vsakem tepenju zraven biti. Gotovo bi se zadnje nedelje vaški fantje ne bili začeli tepsti, ko bi vas ne bilo.“ — Zatoženec: „Gospod sodnik, verujte mi, da bi se bili tudi brez mene začeli, ali jenjali bi ne bili brez mene?“

* **Ni mu šlo izpod nog.** Po bitki pri Kustoci vpraša nek Lah svojega soseda: „Ali veš ti, kako je kaj mojemu prijatelju v boju šlo izpod nog?“ — „Menda mu ni nič šlo izpod nog, ker je bajé takoj padel.“

* **Vedno biciklist.** Zaročenka (zvečer na sprehodu): „Ah, kako je lepo nebo, — in zvezde — poglej, ti blede pasovi, to so same zvezde, to je rimska cesta.“ — On (biciklist): „Bog vé, če je tudi tako grdo posuta, kakor ta v našem predmestju; za kolo je videti pripravna.“

svojimi sorojaki prepir, vsled katerega ga je postavil gostilničar na ulico. Maščevanja željni Lah ostane pred vratmi, gotovo pričakujoč, da pride gostilničar še ven. Med tem odide nek Riffel, risar za stroje pri tukajšnji tovarni, kateri se prepira sploh udeležil ni. Gotovo v mnenju, da pride gostilničar, zabode mu Lah nož v levo oko, katero je takoj izteklo. Zjutraj se pelje v Celovec, ali že popoldan je naznanil dr. Purčer po telefonu žalostno vest, da je bil prerezan vidni živec (Sehnerv), vsled česar je Riffel zgubil vid tudi na drugem očesu. 22leten mladenič ostane po nedolžnem revež slepec za celo svoje življenje.

Sv. Križ na Peravi. (Cerkveni tat.) Ni še celi dve leti, odkar je obiskal našo cerkev neko popoldne na videz jako imeniten gospod s črnimi rokavicami in z visokim cilindrom na glavi. Delal se je, kakor bi se za cerkev jako zanimal. Ali ko mežnar čez nekoliko časa zopet pride v cerkev pogledat, vidi kako je gospod s cilindrom kradel denar iz cerkvene pušice, v katero je bil vlomil. Cerkvenik ga hoče zgrabiti, ali tat s cilindrom je hitrejši in zbeži. Bilo je potem dve leti mir pred cerkvenim tatom. Pretekli teden pa nas je gospodski tat zopet počastil s svojim obiskom. Župnijskega oskrbnika slučajno od nedelje popoldne do torika zvečer ni bilo doma. Ta čas pa je gospod tat porabil in vlomil v tri pušice. Eno je spraznil popolnoma, drugo je vzel kar celo seboj, tretja pa je bila toliko močna, da jo je sicer precej poškodoval, denarja pa ni mogel vzeti. Poskrbelo se je seveda takoj, da bode v prihodnjem učeni tat zamanj poskušal svojo izurjenost in moč na naših pušicah, ako nas še kedaj poseti. Drugi dan potem se je namreč cerkvenik spomnil, da je ravno te dni videl mu jako znano in sumljivo osebo, katero je sedaj po ulomu spoznal, da je bil ravno isti gospodski tat, kakor pred dvema letoma. Bil je samo nekoliko drugače oblečen in ni imel več cilindra. Pa reci še kdo, da svet ne napreduje; celo tatovi so postali — gospodje.

Blace. (Ogenj.) Tudi od tukaj imam poročati o ognju! Prvega majnika, okoli 9. ure dopoldne, je kar naenkrat izbruhnil ogenj za hlevčami pri p. d. Zinjaku v Blačah v sredi vasi. Začelo je že goreti prav v plamen tik skednja ter je nevarnost zares bila velika. Domača hči in neki agent k sreči iz gostilne skoz okno pogledata in vidita, kako se dim vali in že v plamenu gori. Hitro sta skočila, škap vode v veži prijela in začela gasiti. Kmalu so prišli tudi drugi iz vasi, moški in ženske, ter so pridno nosili vodo in z brizgalnico gasili, kolikor se je dalo, da so ogenj še srečno brez velike škode zadušili. Pač velika sreča, da se je to po dnevu zgodilo! Po noči bi se bil ogenj strašno razširil in gotovo upepelil še tisto polovico vasi, katero so pri prejšnjem požaru komaj z vso silo ubranili. Pa tudi po dnevu je bila nevarnost velika, ker je močen veter pihal. Vsi pravijo, da je bil ogenj od hudobne, zločinske roke podložen. Pač peklenško hudobnost in škodljivost mora tak podivjani zločinec imeti, da se predrzne, ljudem toliko nepopisljivo gorje in nesrečo storiti! Vsled tega polastil se je prebivalcev silni strah in da se bolj varne pred strašnim požarom čutijo, jim ne ostane drugega pomagala, kakor ponočne ure okoli vasi stražiti.

Sv. Višarje. (Začetek romanja.) Višarsko romanje se je letos otvorilo dne 21. maja; vreme je bilo ugodno, zato je že takoj prvi dan prihitelo okrog 200 pobožnih romarjev Marijo počastit. Med njimi sta bila tudi dva ljubljana, in sicer: Josip Jeglič, brat mil. g. kneza in škofa ljubljanskega, in Oroslav Kunčič; v soboto pa je bil eden romar tudi že iz Savinjske doline tukaj. Snega je letos že izvanredno malo in bo v dobrem tednu gotovo slovo vzel. Med službojočimi duhovniki je eden iz Koroške, drugi iz Kranjske, tretji iz Štajerske rojen, kot zastopniki treh slovenskih dežel.

Žabnice. (Imenovanje.) Naš spoštovani preč. g. dekan Šimen Inčko je bil pri zadnjem občnem zboru slovenskega planinskega društva dne 20. maja imenovan za častnega člana tega društva. Č. g. dekan je sam vnet planinec ter si je za slovensko planinstvo pridobil že mnogo zaslug.

Kotmaravas. (Smrtna kosa.) Kakor je že „Mir“ poročal, je dne 15. maja umrl gosp. Štefan Prosekar p. d. Razajev na Plešivcu. Rajnik se je porodil dne 14. junija 1876 in je bil mlajši brat sedanjega posestnika Matija Prosekarja. Pri vožnji na kolesu si je poškodoval palec desne noge, ker se je bos vozil, rano premalo izpral, s tem si zastrupil kri in je po poldrugi dan trajajočih hudih bolečinah nenadoma umrl dne 15. maja t. l. v celovški bolnišnici ob navzočnosti svojih bratov Matije in Ožbolta, ki sta bila ves čas pri njem. Ko je pri celovški farni cerkvi v petek dne 15. maja zvonilo ob enajsti uri z velikim zvonom, je rekel bratoma, naj mu dasta molek in naj zdaj molita zanj. Zatem je v petih minutah čisto mirno v Gospodu preminul, previden dne 14. maja s svetimi

Delavci se umikajo in vlečejo mrtve in ranjence za seboj v divjem begu — — —

Komaj je Karol odšel, se je lotil Marije grozen strah. Ni se mogla več premagati, tako jo je bilo groza. Za njim mora, da ga zadrži, na shod ne sme. — — — Vzame tedaj malega Slavka v naročje, beži urno po stopnicah na cesto in hiti za Karolom — prepozno! — Bil je že v gostilni. Mora noter! „Ženske ne smejo k shodu!“ je zakričal nad njo redar.

Počaka spodaj pri vratih v smrtnem strahu — grozne podobe ji mučijo ubogo dušo. Vidi ga sredi meteža, z raztrgano obleko, z razmršenimi lasmi, s krvjo zalitega obraza!

Glušec ropot zgoraj v dvorani jo vzbudi iz sanj. Sedaj gredo doli, med prvimi stopa Karol. „Karol, Karol!“ Nikdo je ni slišal. Zmuzniti se hoče skozi množico, mora k njemu — a neusmiljeno jo pehajo v stran. Komaj stoji na nogah. Kričaje in ukaje gredo mimo nje, ona jih komaj sliši, le njegov krvavi obraz vidi vedno pred očmi.

Potem je zopet sama — groza jo prevzame. Trdneje pritiska sinčka na prsi.

Kolikor so jo nesle noge, je bežala domov. Slavko ji je bil zaspal že v naročju. Položi ga v posteljico, potem pa poklekne pred Križanega in moli — — — „Sveta Marija, Mati božja, prosi za nas grešnike, zdaj in ob naši smrti — — —“

Čuj — — — težki koraki v veži — plane k vratom — vrata se odpro — dva moža neseta nosilnico na ramah — „Karol!“ —

Obleka raztrgana, lasje razmešani, obraz s krvjo zalit — — —

„Karol!“

zakramenti. Bil je ves čas pri polnej zavesti, in pravil je še, kako mu polagoma vtrpnujejo noge, roke in ves drugi život. Njegovo truplo se je prepeljalo v soboto dne 16. maja v hišo drugega brata v Trapesinji poleg Kotmarevasi in se tam izpostavilo, od koder je bil pogreb rajnega v nedeljo popoldne dne 17. maja. Kako je bil pokojnik povsod priljubljen, je pričala ogromna udeležba pri njegovem pogrebu. Pogreba s tako udeležbo Kotmaravas še ni videla, zakaj prišli so pogrebeci iz cele okolice, iz različne doline, sosednih far in iz Celovca. Pred hišo, ko so truplo prinesli, so mu zapeli hodiški pevci, ki so potem peli gredé na pokopališče „Miserere“; na pokopališču pa mu je zapelo tudi pevsko društvo „Drava“ iz Glinj žalostinko, zatem zopet hodiški mešani pevski zbor tako ginljivo, da ni ostalo suho nobeno oko. Bil je tudi rajnik dober, navdušen pevec in godec, ki je igral več instrumentov, in pel tudi prej v cerkvi v Kotmarivasi in v Hodišah, ko je bil lansko leto tam. Z rajnim smo izgubili izvrstnega, nenadomestljivega pevca, dobrega godca in zmiraj veselega družabnika, kakor tudi vzornega katoličana. Národ naš pa je izgubil navdušenega národnjaka, ki bi še lahko storil mnogo s svojimi velikimi zmoglostmi za naš mili, ubogi slovenski národ. Ti pa, dragi naš Krunoslav, spavaj mirno v zemlji domači, katero si tako iskreno ljubil; naj plava Tvoj duh vedno nad nami, ker Ti ni bilo dano več časa delovati za svoj teptani národ, kakor si želel vsikdar. Časten Ti spomin!

Timenica. (Gospodarstvo.) V prvi polovici maja bilo je v kljub mrzlemu malemu travnu drevje v našem kraju v najlepšem cvetju, kakor ne lahko kje; rži so zrastle meter visoko in travniki lepo ozeleneli. Krompir jeli so saditi že pred veliko nočjo. Gotovo smo proti drugim krajem nekoliko naprej. Po travnikih je mnogo drag skopanih, da moče ne manjka. Veliko skrb imajo večji posestniki za sadje. Marsikje zapazimo ob potu na polju in ob bregu pod goro dolge vrste novo nasajenih dreves. Graščak Frik v Freudenbergu je dal poltretje sto dreves izkopati, pa z mladimi nadomestiti. Šest tisoč velikih dreves, jabolk in hrušek, šteje njegov sadni vrt. — Naj še omenim, da se snuje šola, v kateri se bodo večja dekleta šest tednov kuhati učila.

Timenica. (Šolo) so začeli zidati na Florijanovo. Trije Slovenci so med Lahji, pa le strežniki ali podajači, kar Lahji nočejo biti. Poslopje hitro raste kvišku, delavci prav mirno delajo. Dne 14. t. m. so morali otroci bežati, da se en del šole podere. Govori se, da bodo tri mesece počitnice. No, otroci jih niso nevoljni, kmetje tudi ne, ker sedaj morejo otroke rabiti za delo, zlasti — pašo.

Krištofova gora. (Koncert.) Dne 8. t. m. zvečer došlo je pri 50 ljudih iz Globasnice in Doba pri Pliberku lesem, pa dva župnika, št. lipški in timeniški, jim postreč. Bilo je vrlo veselo, kajti globaške vrle Slovenke-pevke so nam z lepim pevanjem priredile tu-le nenavaden koncert. Kakor iz gorskega vrelca studenčnica, tako so jim prihajale, vmes prav umetne, pesmi iz jasnih, krepkih, neutrudljivih grl kar neprenehoma do polnoči. Kakšne revice so proti tem národnim dekletom nemškutarice! Kolikor bolj národni smo, toliko krepkeje živimo; nemškutarija je dušna revščina. „Koliko zakopanega zaklada je še v národu — kako bi se národ povzdignil, ako bi se ta zaklad vzdignil“, smo si nehoté mislili, poslušajoč globaške pevke. Ti pa, Globasnica, smeš ponosno dvigniti glavo, ker še krepko držiš v rokah slovenski prapor. Globaščanke so pokazale, kako lepo se družita pobožnost in národnost. Shodi cerkveni so tudi lahko shodi národni!

Apáče. (Hrošči) so letos napadli naše sadno drevje s tako silo, kakor malokdaj poprej; nabralo in uničilo se jih je že do sedaj nad 800 litrov. Od nedelje naprej, ko se je pozivljalo prebivalstvo, naj pridno pobira to mrčes, od samega strahu padajo hrošči z drevja; čudimo se, da se je pri nas tozadevni občinski oklic razglasil še le osem dni pozneje kakor v Galiciji. V osmih dneh bi hrošči pri nas lahko vse pokončali, če bi Apačani morali čakati na oklic. Za prihodnje pa želimo, da se žrtvuje še polovica papirja ter odpošlje v svrhu klicanja k nam, da zvmemo tudi mi pravočasne važne občinske zadeve. „Fortšrittu“ bi pa seveda škodovalo, če bi se razglasi pribili na črno desko, ki bi bili pisani v slovenskem jeziku. Včasih se celo vlada spominja da smo Slovenci; dà, celo pl. Metnic je uvidel pri beračenju slovenskih glasov za časa volitev potrebo slovenskih pozivov. Kaj bi pa bilo, če bi tudi županstvo poleg nemških (kateri so pa čisto nepotrebni) nabijalo tudi slovenske razglase?! Zavedni odborniki, obrnite tudi na to stran svojo pozornost!

Podjunska dolina. (Dobro znajo!) Bil sem iz Kaple dne 17. t. m. namenjen proti domu. Ko se bližam znani vasi Bistrica, zaslišim glas trobente. Iz radovednosti, kaj je, pospešim korake, da vidim kaj se godi. Ko dospem čez mali grič, opazim pri g. Krautu nekaj mož v obleki požarnih brambovcv.

Mislím si: tukaj v lepi slovenski podjunski dolini bodem tudi videl slovensko požarno brambo, kakoršno imamo tudi pri nas. Pa komaj se malo bližam, že slišim: „Spritzmannschaft vortreten“. Z nekakim začudenjem, da imajo tukaj nemško požarno brambo, se žalosten, videč razširjanje nemčurstva, bližam in opazujem, kako se vežbajo. Kar hitro zapazim, da so tega že jako potrebni! Če se po trikrat ukazuje „Rechts hinaus“, četrtočkrat pa: „Koj glih unta“, se mora pač vsak prepričati, da se precej težko razumejo. Na vprašanje, od kod so, se mi odgovori, da iz lepe slovenske vasi Ponikve. Da je Ponikva slovenska vas, to že vem po poročilih časnikov. Zaradi tega je baje tudi „Hauptmann“ rekel enemu tam stoječih: „Mi smo sami Slovenci, komando pa imamo, kakoršno hočemo; po časopisih nas ni treba dajati“. Jaz pa mislim: ko bi imeli tako komando, katero razumejo, bi vendar šlo vse bolj gladko. Izurjenost gašenja grl nisem imel časa opazovati, le to sem videl, da „Gašperl-teater“ eden prav dobro igra! Žalostno je, da se tako širi nemčurski duh po slovenskih tleh, da se zametuje vera in materni jezik. Požarna bramba je hvale vredna, pa postransko delovanje za nemčurstvo se nikakor ne strinja z nje pravim poslom! Slovenci, bodimo stanovitni in odbijmo vse nemčurske navale, da se spolni izrek: „zatrli niso spečih, ne bodo nas bedečih!“ —r—

Šmihel pri Pliberku. (Gledališke predstave.) V nedeljo po binškoših, dne 7. junija, gostujejo, kakor že znano, vrli slovenski igralci ljubljanskega gledališča v Šmihelu pri Pliberku, kjer bo tem povodom prava národna veselica koroških Slovencev. Popoldne ob 4. uri se bode predstavljala veseloigra „Ženski Oteló“ na prostem pod primerno prirejenim kozolcem gostilne pri „Sercerju“, kateri bode olepšan z mlaji, vejami in zastavami, ter pregrujen s plahtami, da bode podoben lepo okrašeni dvorani. Tu bode imelo prostora do 800 ljudij. Zvečer ob 8. uri vprizori se pa v gorenji dvorani igra „Huzarji“. Ti dve igri ste povsod, kjer ste se do sedaj predstavljali, zelo ugajali, in je upati, da se bodete tudi našemu ljudstvu dopadli. Igralo se bode pri vsakem vremenu, bodisi lepo ali deževno. Začetek bode vsakokrat točno ob naznanjeni uri in je priti pravočasno ter so udeleženci prošeni, da se med igranjem mirno zadržijo in predstavljalcem pazljivo sledijo, ker igra se mora razumeti, ako se hoče imeti kaj zabave in koristi od nje. — Za te predstave je med ljudstvom že sedaj veliko zanimanja, in ako bode vreme ugodno, pričakovati je, da se ta dan zbere v Šmihelu nebrojno število ljudi. Priprave se vršé vsestranske, in ker bodo sodelovali pri tej veselici tudi naši vrli pevci „Gorotanci“ ter tamburaši, bo to v resnici prava národna veselica, kakoršne v našem kraju nismo še imeli. — Vstopnice h gledališkim predstavam bodo dobiti v Šmihelu pri občinskem tajniku g. Drag. Gobec-u že prej in tudi čez dan pred predstavami po različnih cenah, in sicer: sedeži prve vrste veljali bodo po 2 K., sedeži druge vrste po 1 K. 80 vin., sedeži tretje vrste po 1 K. 20 vin. in za stojišča bode plačati po 60 vin. za osebo. Kdor si želi iste prej preskrbeti, naj se do gori omenjenega gospoda obrne pravočasno osebno ali pismeno ter se mu bode rade volje točno postreglo. Torej rodoljubi in rodoljubkinje na svidenje! Dne 7. junija vse v Šmihel na národno veselico!

Šmihel nad Pliberkom. (Izzivanje.) Dne 21. t. m. je napravilo nemško izzivalno društvo (primerjaj dogodek v Kokji l. 1902.!) „Kornublum“ (plevel) iz Dobrlevasi nekaj izlet, menda v Kotlje, skozi Šmihel. Dol so se peljali, ko so ravno šli ljudje od prve sv. maše. Pokazali so se že tu s tem, da so zakrutili prusko izzivalno pesem. Ko so se pa zvečer okoli 9. uri vračali proti Šmihelu, bili so že od daleč slišati pijani „Heil“-klici, na kar so jim domači fantje odgovorili z gromovitim „živio“. Ko so nato postali pred tukajšnjo gostilno, da si namočijo že itak pijana grla, zapeti so hoteli prusačko „Deutschland, Deutschland über alles“ — „Nemčija, Nemčija nad vse“. — Fantje pa so zapeli „Slovenec sem“ tako, da so prvi morali utihniti. Nato se je nek „gospod“, ki se je vozil na prvem vozu, izrazil: „Ko bi imel revolver, kar ustrelil bi med nje“. Kmalu potem so se odpeljali. — To je celi dogodek. Pristavimo pa sledeče: Gospodje, zakaj pa takrat ne streljate na Slovence, ko vam nosijo svoje, s krvavimi žulji zaslužene krajcarje? Zakaj takrat ne zaprete svojih durij, če se bliža vaši trgovini ali gostilni kak Slovenec? Takrat storite to in hvaležni vam bodemo! Če pridete pa med nas, se pa obnašajte kakor se spodobi omikanemu človeku ter nas ne izzivajte! — Mi smo Slovenci, spoštujemo pa vsakega poštenega človeka, ki pride k nam, bodisi Nemeč ali Slovenec, nemškutarske spake pa naj ostanejo v svojem gnjezdu. Vi, kmetje slovenske okolice, iz tega zopet uvidite, kako in kedaj vas Nemci, beri: nemškutarji, ljubijo; kedar je treba vam kak krajcar izvleči. Drugače bi pa streljali po vas. Držite se torej gesla: „Svoji k svojim!“

Šmihel nad Pliberkom. (Vprašanje.) Na Križevu postavil je pri nas na trgu pliberški gosp. podžupan ter medičar Štekl svoj tržni šotor, da bi Slovincem prodajal svoje sladkosti. Kot prodajalca pa je nastavlil nekega mlečnozobega fanta, ki nas je izzival s svojim nemškim trakom na klobuku. Vprašamo g. Štekla: ali Vam je bil sploh znan ta slučaj, in drugič ali ste pripravljeni, ukreniti, da se kaj tacega v slovenskem Šmihelu ne pripeti več? Sicer si zamoremo tudi v tem slučaju pomagati. Kdo vas pa živi: „Nemški“ Pliberk ali slovenska okolica? Na to nam odgovorite, da se vemo ravnati, ali naj Vas še dalje podpiramo, ali naj se obrnemo drugam.

Spodnji Dravograd. (V staro domovino) v Ruše na Štajerskem se bo podal v kratkem organist g. Anton Grizold iz Jolietu v Ameriki. Pripeljal bo svoje otroke in svojo soprogo, kateri je zdravnik vsled bolehnosti to nasvetoval. Sam pa se bo v nekako dveh mesecih zopet povrnil na svoje dosedanje mesto. Gosp. Grizold je tu služil več let.

Dogodki na Hrvatskem.

Koj, ko stopi človek na hrvatska tla, zapazi, da je prišel v zemljo, v kateri je uvedeno najstrožje obsedno stanje. Vsi železniški kolodvori so oblegani po vojaštvu. Vlaki, dohajajoč z vseh strani, so polni zaprtih, med katerimi je vse polno žensk. Vse ulice Zagreba so zastražene po vojaštvu. Na vseh krajih, na katerih se stekajo ulice, vidiš vojake z nasajenimi bodali, ulance in cele trope orožnikov. Pred uhom hotelov stoji gruča policajev, ki pazijo na vsakega, ki prihaja in odhaja. Pred uredništvami listov je vse polno radovednežev. Radi bi dobili v roke list, pa glej, prvo izdanje je zaplenjeno. Komaj se začuje ropot stroja, izpod katerega ima iziti drugo izdanje lista, pa je že policaj v uredništvu in zaplenjeno je tudi drugo izdanje. Množica pred uredništvom pa ostane z dolgim nosom. Vsi glavni uredniki „Obzora“ so zaprti. Glavni urednik je zdaj gospa Jurić-Zagorska. Ko greš po mestu, zapaziš skoro na vsak korak, kako vlačijo panduri uklenjene ženske v zapore. Sicer pa ni nikakor mogoče doznati vsega, kar se godi zdaj na Hrvatskem, tam, kjer se boré naši bratje za svoje pravice in proti nezakonitostim, katere pričenjajo baš one oblastnije, ki so poklicane za izvrševanje zakonov. Na Hrvatskem mora biti zdaj grozno. Med svet ne prihajajo niti senca tega, kar se tam dogaja, kajti vse pošte in vsi brzozjavni uradi so polni policajev, ki konfiscirajo vsako resnično brzozjavko ali pa pismo, katero bi hotel kdo poslati svojim znancom.

V torek po noči je neki zidar v Zagrebu splezal na novo poslopje prometnega ravnateljstva ter je hotel odtrgati madjarski napis. Odtrgal je že sedem črk, ko je padajoči omet opazila straža, ki je zidarja prisilila, da je splezal s poslopja. Orožniki so pogumnega zidarja odpeljali v zapor. Do jutraj je bil madjarski napis na prometni zgradbi zopet popravljen. V Granici pri Križevcih so se kmetje uprli naredbam oblasti. Orožniki so na kmete streljali in so ranili dva kmeta.

Povodom obletnice smrti bana Jelačića je došlo v Zagrebu v sredo do večjih demonstracij. Že na vse zgodaj je bil spomenik bana Jelačića okrašen z vencu in trobojnimi trakovi. Na enem traku je bilo čitati: „Vstani ban Jelačić, Hrvatska Te zove!“ Pri maši-zadušnici je bila Markova cerkev natlačena polna. Tudi mnogo dam je bilo navzočih. Konec cerkvene slovesnosti je bil ob tri četrti na 11. uro. Množica je zapuščala cerkev, pojoč „Lepa naša domovina“ in se je uredila v velikanški sprevod, ki se je podal do spomenika bana Jelačića. Mej potoma je množica prepevala hrvatske pesmi. Na tisoče ljudi je stalo okoli spomenika. V bližini je stalo vojaštvo. Ob pol 12. uri se je množica pričela pomikati proti kolodvoru. Policija je nastopila proti množici z največjo strogostjo, vsled česar je množica pričela na policijo metati kamenje. En policijski komisar je ranjen. 35 oseb je aretiranih.

Proti večeru so bile pred Jelačićevim spomenikom zopet velike demonstracije. Vojaštvo in redarji so hoteli množico razgnati. Pri ti priliki vsula se je iz neke tovarne strašna ploha kamenja na policijo. Policija je potegnula sablje in začela udrihati po demonstrantih. Ranjenih je bilo vse polno oseb. Aretiranih pa nad 150. Nekaj demonstrantov zbežalo je v samostan usmiljenih sester, nekaj pa na vseučilišče. Vojaki in policaji so obkolili poslopji ter proglasili kot zaprte vse osebe, nahajajoče se v njih.

V Trstu in Ljubljani so bili veliki shodi, na katerih so Slovenci krepko ugovarjali nečuvnim razmeram na Hrvatskem in izrekli svojim bratom svoje sočutje.

V nedeljo zvečer je prišlo v Ljubljani do nekaterih izgredov nasproti Nemcem, kar daje sedaj tem povod, da grdo psujejo Slovence. Več o tem prihodnjič.

Novičar.

Na Koroškem.

Opozorjamo svoje cenjene bralce in rojake na občna zbora društva „Učiteljski dom“ in celovške Ciril-Methodove podružnice ter jih uljudno vabimo, da se obeh zborov kolikor mogoče v velikem številu udeležijo!

Za celovškega podžupana je bil v zadnji seji občinskega odbora dne 19. t. m. izvoljen zopet, in sicer v osmič, odvetnik dr. G. pl. Metnic. V svojem nastopnem govoru tokrat, kolikor je razvidno iz listov, nič več ni govoril o tem, da hoče varovati „nemški značaj“ celovškega mesta. Mož se vendar še spominja, kako je pri deželnozbornskih volitvah s slovenskimi oklici beračil pri Slovencih za glasove.

Duhovske zadeve. Č. g. Franc Kolarič, župnik v Porečah, je imenovan za predmestnega župnika pri sv. Lovrencu v Celovcu. — Župnijski izpit delajo od 26. do 28. maja gg.: M. Paulitsch, J. Loigge, Al. Mlinar, A. Oberluggauer.

Celovško porotno sodišče. V drugem letošnjem zasedanju pridejo pred porotnike: Dne 2. junija, hlapec E. Lunar iz Bajtišča radi nenravnosti in tatvine; žagar J. Legat v Beljaku radi nenravnosti. — 3. junija urednik A. Riese v Celovcu radi razžaljenja časti. — 4. junija Jak. Stoker, dninar v Volsbergu radi tatvine; 15letni črevljar Janez Zedlacher iz Grič in 62letni črevljar Fr. Šale od sv. Neže, radi nenravnosti. — 5. in 6. junija Janez Gattner, oskrbnik v Silberbergu, in N. Bärnfeind, uradnik, radi goljuhnje (41 prič).

Šulverein na Koroškem. Celovski podružnici nemškega „šulvereina“ sta imeli dne 16. t. m. svoje letno zborovanje. Z nekaterimi za Slovence prav važnimi podrobnostmi se bomo še bavili obširneje, za danes omenjamo sledeče: Minulo leto je „šulverein“ razdelil na Koroškem 14.916 kron raznih podpor. Poročilo pravi, da se je celovška podružnica potegovala zlasti za to, da se slovenska šola v St. Jakobu v Rožu preosnuje v utrakvistično, in sicer že s prihodnjim šolskim letom!! — Nam o taki preosnovi doslej ni ničesar znanega, vprašamo torej, je-li to res in odkod „šulverein“ to ve? Ali je odbor „šulvereina“ res že stopil na mesto deželnega šolskega sveta, ali je ta le orodje njegovo ter izvršuje voljo vsenemških hujskačev v „šulvereinu“, ne pa tolikokrat izraženo ljudsko voljo!? V tem moramo prej ko prej priti na jasno! — Trn v peti je „šulvereinarjem“ slovenski „Učiteljski dom“. V odboru je tudi dosti c. kr. uradnikov, profesorjev itd. Uradna „Celovčanka“ obširno in prav z vneto poročila o shodu in pravi, da je bil njegov vspeh „ein vollständiger“. Ali naj je to znamenje, da kurz tudi pod baronom Heinom ostane stari, t. j. da se vlada na Koroškem tako, kakor hočejo in zahtevajo požrešni matadorji „šulvereina“, „südmarke“ itd.!? — O stanju nemštva v Avstriji je poročal potovalni učitelj Novotny (!) z Dunaja, kajpak po — svoje!

Drobiž. Tatvine se v Celovcu zadnji čas zelo množijo. Malone vsak dan se poročila, da so drzni tatovi kje poskusili svojo srečo. Policija jih zman zasleduje. Seveda policiji zavoljo tega ne smemo ničesar očitati, ker celovška policija mora biti na vrhuncu, saj v mestne službe jemljejo samo — Nemce! — Po Dravi iz Velikoveca do Belegagrada se bodo začetkom prihodnjega meseca vozili nekateri častniki deželnega brambnega polka št. 4. v Celovcu. V ta namen so si dali napraviti poseben čoln. — V Weitensfeldu v Krški dolini so našli na stranišču obešenega 7letnega šolarja, sina tamošnjega občinskega sluga. Kako se je to zgodilo, se prav ne vé. Bržkone se je fant igral in pri tem ponesrečil.

Loterijske številke od 23. maja 1903.

Dunaj	55	71	76	19	73
Gradec	60	86	51	17	22

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metoda!

Vabila.

Društvo „Učiteljski dom“ napravi v sredo dne 3. junija t. l. popoludne ob 1/23. uri svoj letni občni zbor v gostilni pri „Zlatem studencu“. Na dnevnem redu je poročilo o dosedanjem delovanju. G. udje in do brotniki so uljudno povabljeni, udeležiti se zbora. **Odbor.**

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Celovec in okolico ima v sredo dne 3. junija t. l. ob 8. uri zvečer v gostilni pri „Zlatem studencu“ svoj letni zbor. Spored: 1. Pozdrav. 2. Poročilo. 3. Volitev odbora. 4. Razno-terosti. K prav obilni udeležbi vabi **odbor.**

„Zveza slovenskih posojilnic“ priredi v četrtek dne 4. junija t. l. ob 10. uri predpoludne v „Narodnem domu“ v Celju svoj redni občni zbor s sledečim vspe- redom: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika ozir. revizorja. 3. Poročilo računskih pregledovalcev in odobrenje računa. 4. Razprava, oziroma sklepi o obligatorični reviziji. 5. Določitev o izdaji Letopisa. 6. Volitev predsednika. 7. Volitev odbora. 8. Volitev pododborov. 9. Volitev račun- skih pregledovalcev. 10. Razni nasveti. K obilni udeležbi vabi **načelnikstvo.**

Opomba. Pri občnem zboru ima vsaka v „Zvezi“ stoječa posojilnica le en glas ter sme biti zastopana po po- oblaščenju. Udeležiti občnih zborov se sme pa tudi vsak član v „Zvezi“ stoječe posojilnice, toda le pri posvetovanju, ne pa pri glasovanju.

NAZNANILA.

Izborna gorenjsko domače platno

za hišno in cerkveno rabo, pristno tkano; dalje brisalke, trdne baže, namiznike, servijete in drugo tako za nevestine bale in hišno rabo potrebno blago, kakor tudi čipke za cerkveno perilo, albe, koreteljne, oltarje itd. izdeluje in udano priporoča

Ivana Debevc,

trgovka z domačim platnom in čipkami
v Škofji Loki na Gorenjskem.

Proda se

se dá Podpečnikovo posestvo pri Kotljah. Ob- sega 15 oralov njiv, 22 oralov travnikov in 26 oralov gozda. Posestvo je v dobrem stanu, v lepi legi, ima obilo sadnega drevja, mlin in žago. Več pové Julijana Večko, pri Lagojatu v Kotu, pošta Prevalje.

Ako si hočete po ceni in dobro

pravo švicar-
sko uro

kupiti, obrnite se zanesljivo do

H. Suttner-ja, urarja v Kranju,
ker te ure so po celem svetu znane kot naj- boljše. Zahtevajte najnovejši veliki cenik, ki ima blizo 600 podob, katerega Vam pošlje za- stonj in poštine prosto.

Izborna zaloga zlatnine in srebrnine.

Na Najvišje povelje Nj. c. kr. apost. Veličanstva.

XXXV. c. kr. državna loterija

za zasebne dobrodelne namene tustranske državne polovice.

Le-ta denarna loterija — edina v Avstriji postavno dovoljena — ima 18.397 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 506.880 kron.

Glavni dobitek je:

200.000 kron.

Za izplačanje dobitkov jamčijo c. kr. loterijski dohodki.

Žrebanje je nepreklieno dne 18. junija 1903. l.

Ena srečka stane 4 krome.

Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Du- naju III., Vordere Zollamtsgasse 7, v loterijskih nabiralnicah, tobakarnah, pri davčnih, poštah, brzozavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti za žrebanje za kupovalce srečk zastonj.

Srečke se dopošiljajo poštine prosto.

C. kr. ravnateljstvo za loterijske dohodke.

Oddelek za državne loterije.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze prisrčnega to- lažilnega sočutja ob prerani, nagli smrti, in za tako ogromno udeležbo pri pogrebu na- šega ljubega, nepozabnega brata, gospoda

Štefana Prosekar-ja

izrekamo tem potom vsem udeležencem od blizu in daleč, posebej še slavnemu pevske- mu društvu „Drava“ iz Rožne doline in gg. pev- cem iz Hodiš, svojo najprisrčnejšo zahvalo.

Kotmaravas, dne 21. maja 1903.

Matija, Ožbej in Alojzij Prosekar,
bratje rajnega,
v imenu vseh sorodnikov.

Kdor

ima oddati: javorov, črešnjev, hruškov, orehov, lipov **Ies** in druge trde lesovine, bodisi okrogle, bodisi razrezane, naj piše na naslov: Viljem Herbatschek, Dunaj VII./3., Burggasse 81.

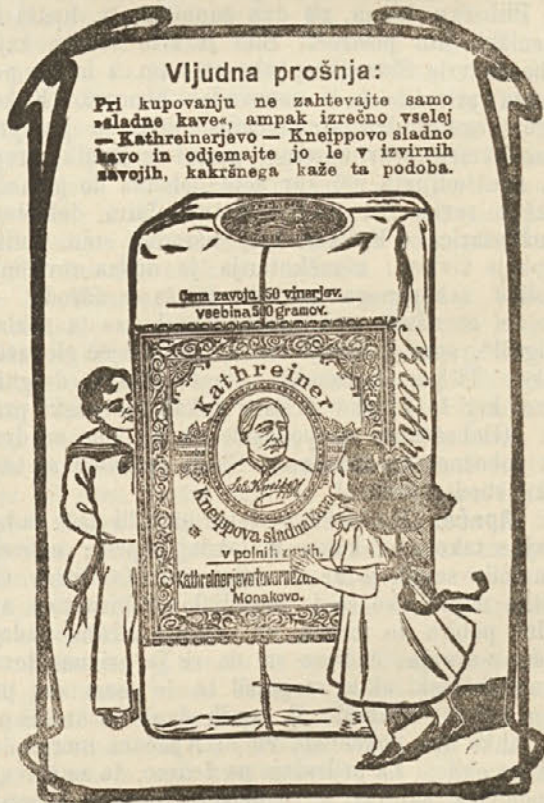
Zajamčeno pristno mašno vino.

Kmetijsko društvo v Vipavi priporoča je knezo- škofijski ordinarijat ljubljanski v svojem listu leta 1898. za nakup zajamčeno pristnega **mašnega vina** vč. duhovščini zato, ker je omenjeno društvo gledé razpošiljanja mašnih vin pod strogim nadzor- stvom župnika-dekana v Vipavi. — Razpošilja se od 56 litrov naprej po 40 kron in više po stopinjah kvalitete za 100 litrov loko kolodvor Postojna. Rdeče namizno vino — kakor tudi večje množine — ceneje. — Posoda se zaračuni po dobavni ceni ali se ista vrne franko v šestih tednih. — Lanski pridelek je izboren in milejšega okusa, ker je napravljen po novem francoskem načinu. Rdeče, jako priljubljeno namizno vino („cviček“) oddajalo se bode po 28 kron. — Belo, staro vino je še v zalogi. — Naročbam čez 500 litrov dovoli se ne- koliko popusta. — „Zadruga razpošilja poslej samo kristalnočista vina“ (Flaschenreife). — V zalogi so tudi sortirana finejša vina, in sicer: 1. Gerganja po 50 K. 2. Beli burgundec po 60 K. 3. Črni bur- gundec po 50 K. 4. Nemški rizling (buteljsko vino) po 70 K.

Kmetijska zadruga v Vipavi (Kranjsko).

Vljudna prošnja:

Pri kupovanju ne zahtevajte samo „sladne kave“, ampak izrečno vselej — Kathreinerjevo — Kneippovo sladno kavo in odjemajte jo le v izvornih zavojih, kakršnega kaže ta podoba.

Štedilno milo z znamko „jelen“

je izredno dobre kakovosti, je jako izdatno in zajamčeno čisto.

Na prodaj je po vseh boljših prodajalnicah tacega blaga.

Paziti je na gorenjo varstveno znamko.